

Studiu realizat de CC și ANRE: Birocrația și un cadru legislativ interpretabil și insuficient la intrarea pe piața producerii energiei din surse regenerabile

Consiliul Concurenței și Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) au finalizat studiul privind accesul investitorilor pe piața de producere a energiei electrice din surse regenerabile și publica varianta finală, după observațiile primite din partea Federației Asociațiilor Companiilor de Utilități din Energie (ACUE).

Așadar, ACUE a transmis o serie de observații la recomandările propuse de cele două autorități, făcând referire, printre altele, la modificarea legislației aplicabile în domeniul racordării la rețea și armonizarea procedurilor de racordare la nivelul operatorilor de distribuție.

Studiul arată ca cele mai frecvente probleme pe care le întâmpină companiile la intrarea pe piața producerii energiei electrice din surse regenerabile se referă la procesul de autorizare administrativă (birocrație, procese netransparente, durată mare de emitere a avizului tehnic de racordare - ATR) și la cadrul legislativ, care este interpretabil și insuficient. Alte probleme identificate se referă la investițiile insuficiente în dezvoltarea rețelelor de energie electrică, lipsa de experiență în lucrul cu proiecte regenerabile a personalului implicat în diverse etape ale procesului de autorizare sau dezvoltarea unor investiții cu caracter speculativ.

Astfel, Consiliul Concurenței și ANRE au emis o serie de recomandări pentru Ministerul Energiei, operatorul de transport și sistem și operatorul de distribuție în vederea eliminării barierelor legislative, birocratice, financiare, dar și a celor generate de dezvoltarea insuficientă a rețelelor electrice de transport și distribuție în cadrul procesului de racordare la rețea.

În acest sens, printre propunerile realizate se numără implementarea unui modul „one-stop-shop” dedicat obținerii licenței în domeniul producerii de energie electrică din surse regenerabile, ca parte distinctă în cadrul Punctului de contact unic electronic pentru licența industrială. Astfel, operatorii economici vor putea aplica pentru obținerea licențelor, autorizațiilor, acordurilor și avizelor necesare în cadrul unei singure proceduri, ceea ce ar reduce timpul de acordare a licențelor și, implicit, de racordare la rețea, ar transparentiza și uniformiza procesul.

Din punctul de vedere al legislației, s-a constatat ca principalele bariere vizează lipsa pârgurilor legislative care să împiedice dezvoltarea unor investiții cu un potențial caracter speculativ și lipsa unui pachet legislativ corelat, care să prevină durată mare a procesului de racordare. În prezent, există situații în care unii operatori economici/investitori solicită și obțin ATR, însă nu intenționează să finalizeze proiectele și să le pună în funcțiune, în vederea intrării pe piață, ci mai degrabă să vândă proiectele altor investitori la stadiul de „ready to build”. Acest comportament duce la blocarea capacității disponibile pentru racordarea investițiilor în proiecte regenerabile pe durată de valabilitate a ATR-urilor obținute, producând dificultăți majore pentru investitorii care solicită racordarea la rețea pentru a intra efectiv pe piață.

ANRE a elaborat în anul 2021 o reglementare care facilitează transferul de informații utile potențialilor investitori, însă ar trebui adoptate măsuri suplimentare de descurajare a investițiilor de tip speculativ, care să prevină sau să atenueze situațiile de blocaj, cum ar fi, de exemplu, introducerea unei garanții de execuție sau sancționarea inacțiunii prelungite a investitorilor.

Printre recomandările aduse Ministerului Energiei și autorităților centrale se menționează importanța elaborării și implementării strategiilor în acest domeniu în funcție de obiectivele asumate de România în domeniul energiei regenerabile și de necesitatea identificării unor noi posibilități de facilitare a surselor de finanțare a lucrărilor de dezvoltare a rețelelor.

Referitor la dificultățile de finanțare a lucrărilor pentru întărirea rețelelor electrice, cu scopul de a putea prelua energia electrică produsă de unitățile noi ce ar trebui instalate, se recomandă utilizarea schemelor de sprijin pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile, în contextul în care practicarea unui tarif de aproximativ 100.000 euro/MW pentru aceste lucrări a făcut ca dezvoltarea proiectelor de anvergură să fie prohibitivă.

În plus, este necesar ca procedurile de racordare la nivelul operatorilor de rețea să fie armonizate, iar aceștia ar trebui să publice ghiduri cu detalii și documentele necesare. De asemenea, operatorii de distribuție ar trebui să actualizeze constant informațiile existente despre racordarea la rețea a producătorilor de energie electrică, iar operatorii de rețea ar trebui să organizeze programe de instruire continuă a personalului operatorilor de rețea, pentru ca proiectele SRE să nu mai fie întârziate de lipsa de experiență a angajaților.

„Studiul referitor la identificarea unor posibile bariere legislative la intrarea pe piață din perspectiva racordării noilor capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile la Sistemul Electroenergetic Național” vine în completarea studiului lansat recent de Consiliul Concurenței privind posibila restricționare a accesului pe piața producătorilor de energie din surse regenerabile, în cadrul procesului de autorizare/avizare de către autoritățile publice.

Varianta finală a studiului este disponibilă pe pagina web a instituției.